

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 29.

Kitagadva.

A békés társadalom egy tisztaság és finom tollu munkását tagadta ki a román nemzetiség kebeléből a Tribuna.

A Tribunának ily aktussal járó válaszléte kifejezéseitől eltekintve, részvétellel vennék e hírt, ha ugyan a fekevesztett s a hazai románság zömét ugyan sem képviselhető sajtó organum egyáltalán kitagadhatna egy magas intelligenciájú és őszinte lelkületű férfit, azért, mert saját fáját fájának óvó szeretete mellett a történelmi igazságnak megfelelőleg a magyar nemzeti egység megszüldítésén fáradozik.

És ezt oly férfitől, ki előtt Magyarország multja nyitott könyv gyanánt áll, méltán kérhetjük, sőt el is várhatjuk, ha már oly sokan vannak, kik elfeledték, hogy a Kárpátok által övezte földet, mely a népvándorlás folytonos gyűlhelye volt, a magyar foglalta el; ezer éve, hogy e területen a saját erejéből államot a magyar alapított. S faj és valláskülönbség nélkül nyugodtan mondhatjuk, hogy mióta magyar lakik itt e föld mindenha a szabadság és lelkiismereti meggyőződés szá-

badhazája volt. Mert tíz századév folyamán át, ily hosszú idő alatt egyetlenegy alkotmányos jog vagy kiváltság sem gyakoroltatott e hazában, melyet a más faj lakókkal meg nem osztott volna a magyar. Hisz a nemzeti kiváltság sem csupán a magyarság előjoga volt; ha részese annak az országot lakó minden más faj és kivétel nélkül. Ezekre ment ama nem magyar nyelvűek száma, kik nemzeti előjogokkal bírtak, míg az államalkotó nemzet nagy hányada az alkotmány sáncain kívül hagyatva, a nemesi jogok gyakorlatából teljesen ki volt zárva. És e nemzeti kiváltság sok művelt államoktól eltérőleg, nemcsak az első szülöttségére szorítkozott, hanem nemzedékről nemzedékre szállva a társadalom minden rétegében elterjedt.

S midőn az alkotmány a népszabadság tág talajára helyeztetett át az alkotmányos jogok gyakorlatát, hogy a más nemzetiségűekre is szintén kiterjesztette, vagyis nem csupán magának tartotta fen ezt minden polgár tudja és látja.

Magyarországon pedig, hogy még nyelvkérdés is lehet, ez ismét legfényesebb bizonyossága a magyar nemzet szabadelvűségének, a más nyelvűekkel szemben tanusított nemes álláspontjának. Mert a magyar, midőn több századon át Európa

legelső katonai államai közé tartozott, ha nem tartotta volna tiszteletben az itt élő nemzetiségek nyelvét; ha kívánta volna az idegen letelepülőköt a magyar nyelv megtanulását: igen könnyen s minden nehézség nélkül keresztül vihette volna, hogy a mi századunkban nyelvkérdés szóba sem jöhetne.

De nem tette és ma sem célja az elnyomás.

Igen sok ország van, amely különféle nemzetiségekből alakult; alig van nagy állam is, melynek lakosai egy nyelvcsaládban is ugyanazt a vallást követnék; de azért józan észszel senki sem indít háborút akkor, midőn faj és valláskülönbség nélkül polgári jogainak s vallásának gyakorlatában mindenki egyforma joggal bír; midőn nyelvének művelése elé az államhatalom akadályt nem gördít és csupán az államnyelv elsajátítását törekszik segíteni elő, amit a mi kormányunkról is bátran elmondhatunk.

Honpolgár e hazában mindenki faj, nyelv és valláskülönbség nélkül; helyet talál itt minden társadalmi törekvés a magyar állam keretében, de nem a magyar állam érdekeivel ellentétben.

Lueger federalista törekvéseire nézve pedig bátran elmondhatjuk, hogy nem új találmány, mert a Gleichberechtigung

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A nőkérdés.

Irtá: Mányiné Prigl Olga.

I.

Alig néhány éve, hogy divatos társalgási nyelven a feminizmussal dobálódzunk anélkül, hogy ennek a szónak a jelentőségét egész bizonyosan értenénk, vagy igyekeznénk jól értelmezni. E fogalom mellett s ellenhangzó újságcikkekkel, (a mit legtöbbször férfiak írnak!) a kutató de kevésbé tapasztalt felületeselem legfőbb ször olysáfélet hámoz ki végeredményében, mintha a feminizmus nem volna egyéb, mint önkényes lázadás a női nem részéről a természet által kijelölt rendeltetés ellen s így a feminista nő olybá tűnik fel, mint valami szörnyszülött, csodabogár, se nem asszony, se nem férfi, hanem olyan reverendába járó Simli Mariska-téle alak, a kiről különösen régebben sokat elmélkedtek jeles és kevésbé jeles újságírók. A mindennapi kenyérért küzdő, de a szerényebb pályákon már a tulzatosultság miatt nem érvényesülhető nők közül egy ilyen kissé megbibbant alakot választ ki a szellemi

felében és unalmában elbizakodott férfigő s dobja kacagva a nagyközönség elé, mint az egész küzdő tábor képviselőjét s a tömeg mulat, élcelődik rajta, holott a saját gyermekén mulat, mert hisz az átkozott feminizmusnak keresztelt tragikomédiát a társadalom maga hozta a világra. Ez a szintén göggyében fulladozó társadalom, mely rombol, épít, terem és öl, játssza ez uralmunkba vett hitvány sárgolyóbison az Uristen szerepét, míg végre kikacagja önmagát.

A feminizmus már évek óta, de különösen napjainkban teljesen egyértelmű a nők létkérdésével. Átlag több nő születik, mint férfi s több fiu-gyermek pusztul el a fejlődés szakán, mint leány-gyermek. Tehát részben számtani lehetetlenség, hogy mint a nőta mondja: minden kis madárnak párja kerüljön. (Alias: kenyérkeresője.) Mily nagy számot tesz ki azonkívül a hivatalból nőtlenségre utalt s az önkénytesek legiója! (Ezek ellen tegyenek a tisztelt antifeminista uraim és hölgyeim és a Simli Mariskákból olyan tüzről pattant menyecskék valnak, hogy még!)

A számtani aránytalanság ellen fizikai lehetetlenség védekezni, ha csak a bölcs Mohamed erkölcsi rendszerét az anyakönyvi rubrikákba is nyiltan be nem iktatják, vagy »anyag-

ot nem telepítenek be államilag valahonnan Kokinchinából, hol tudvalevőleg több a férfi, mint az asszony, így őrizve ellen statisztikailag a pártába maradt kölyöket, természetesen az özvegyeket is. Ugy, de még a számbeli aránytalanságot is megfejtene valahogy egy modern Archimédész, ha születnék hozzá egy új Krisztus, ki őt kenyérrel öt ezer embert jól tudna lakatni. Csak kenyérrel, nem piskótával. Hol van azonkívül az ideális mondás a mezők lilimairól, akikről gondoskodott az Ur... S itt a bibi, amely viszont ebből a másik kitűnő magyar szóból sarjadzik: igény! — Igénye van a szolgálónak, a henteskisasszonynak, a magát felsőbbeknek tartó százazrekről nem is szólva.

Ez a csodabogár az a bacillus, megemészt, felfal minden régi jó szokást, erkölcsöt, egyszerűséget, szóval mindent a világon, mely százával kergeti az embereket a bolondok házába, lesz az öngyilkosok molochja s végül mint kényszerkinővést megteremtette a feministákat. Mert hisz a szegény szülő nem ütheti agyon otthon csöppent szemefényét, de még a reménybeli otthon csöppentő szemefényeit sem, hanem igyekszik »tenyeret« adni a kezükbe, hogy a maguk emberségéből is megéljenek.

Az apának minden vagyona legtöbbször a

A hatóságilag díjmentesen engedélyezett **VEGELADÁS** még mindig tart: Elsőrangú műtermekben úgy

lfj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházában angol kosztümök, mint francia

ruhák rendkívül olcsó **árban elvállaltatnak.**

hol az összes cikkekben raktáron levő óriási készlet minden elfogadható árrban lesz kiárustva.

der Nationalitáten, vagyis a nemzetiségek egyenjogúsítása a különböző nyelvek szerinti, határvonal huzásával régi keletű bécsi recept a nemzetiségek részére, csak hogy a mostani szállítmány szociálista formában lesz gyurva.

Azonban, ha a gözők, melyek Lueger fejét megszállják s a melyet a magyarság ellenségei oraculumként vesznek: ismétlem e gözők minden oldalán el fognak párolgni, a homály eloszlásával a most kitagadottak tisztán állanak majd azok előtt is, kiknek érdekeit oly meleg szeretettel védik a Tribuna otromba kirohanásai dacára is.

Udvardy József.

Kész az autonómia javaslat. Mint értesülünk, *Wekerle* miniszterelnök most az új szeszadótörvényhez kibocsátandó terjedelmes rendeleten dolgozik. A miniszterelnöki idejét ez a munka annyira igénybe veszi, hogy most egyáltalában senkit sem fogad. *Apponyi* vallás-és közoktatásügyi miniszter elkészítette a *katholikus autonómia*ra vonatkozó törvényjavaslatot, melyet a jövő héten tartandó minisztertanácsban fognak tárgyalni. Erre a minisztertanácsra annyi anyag halmozódott össze, hogy annak letárgyalása előreláthatólag két-három napot fog igénybe venni. *Wekerle* miniszterelnök a minisztertanács után — és pedig még az angol király látogatása, tehát augusztus 10-ike előtt — Ischlbe utazik, hogy a királynak a politikai helyzetről és az őszszel előterjesztendő törvényjavaslatokról jelentést tegyen.

A szerb patriárkaválasztás. Tömérdek korteskedés és tülekedés után holnap mégis meglesz a patriárkaválasztás *Karlócán*. Érdekes, hogy a zsinati pártoknak még mindig nincs kimondott jelöltjük a patriárkai

két keze munkája vagy a hivatala, a mi szépen elmegy napról-napra. A férfi átlagos kora a mai világban alig az ötven év. Mi lesz a nap-sugárkák, csillagvirágocskák, a kik beragyogták az ősi ház zege-zugát, ha a család-fenntartó oszlop kidől? A rokonság nem kér belőlü, hisz a mai drágasági viszonyok mellett minden darab kenyér számít. Mondjuk: a legidősebb leánynak akadt volna valakije, de a sóhajtozásnál nem birtak előbbre menni, a fiu határozottan nem nyilatkozott. Pedig egy néma kérdőjel volt az egész ház. A vége az lett, hogy az ifju tört szívvel bár, de vevé kalapját távozott. A hamarosan megszerzett diplomája lett a vitorla, az így támadt ázsió a cél, mely elvitte őt a katonaruhás légkörből az aranymezőkhöz.

Ez a legidősebb leány, mondjuk, még csak meg él valahogy. Aféle hézagpótló vándor-csillagocskák lett, a ki a családban hol itt, hol ott segít beteget virrasztani, gyászruhát varrni. Ám a másikkal már elővigyázóbb a szegény apa és a többiekkel is, és már nem a kelenygyéért, de azoknak a darab kenyéréért küzd, fárad, váltózik, jár napról-napra kopottabb, toltosabb ruhában. Olykor felcsillan benne a reménység, hátha a legkisebbet, a legszebbet el *Gyurkovits* mamázhatná! De az kora érett ésszel látva a tülekedést, az ártatlan és

hasztalan horgovetéseket, dacos lesz és most már csak azért sem pályázik a kegyelemkenyérre, amely talán egy szerencsés véletlen házasság folytán jutna neki. Ő már csak azért is kutyabőr diplomára vágyik és minden ízében feminista. Bár fogadni nem nének, hogy titkon leprései bonctani könyvében azt az egy szál ibolyát, amelyet véletlenül elcsent a professzorától.

II.

A vér joga el nem tagadható. Amint a természet a legkisebb világsejtbe mint egyedüli életcél plántált a fajszaporítás indító ösztöne gyanánt, azt épügy beplántálta az emberi szervezet finomabb s komplikáltabb sejtjeibe is. A megnyilatkozás önkénytelen, olykor szinte természetellenes s beteges symthomát mutat. Példa rá a sokszor csufolt aggszűzek hystériái, mely nevetséges tüneteken már nem nevetnek azok, a kik az életten rejelmeit ismerik.

A felvilágosult feminista hölgyekre ép azért szokták ráfogni, hogy ők a férfakkal való egyenjogúság kivívása mellett egyuttal a szabad szerelem apostolai. A »szabad szerelem« fogalom azonban anyaság alól való felszabadulás is jelentheti. Példátlan arcátlansággal, ugyszólván publice tárgyalják ezt manapság a férjes asszonyok is, akiknek pedig egyéb

Kossuth Ferencről szerezzen megnyugtatót a szállongó hírek dolgában. A látogatás ma délebben történt meg s a magyar politikai életre szenzációs következménye lehet.

Justh Gyula a képviselőház utolsó ülésén már célozott arra, hogy kedvét vesztette a mai politikai viszonyoktól.

Kijelentette azt is, hogy nem képzelhet el olyan fuziót, amely az önálló bankkérdésben határozott és szilárd állásfoglalással ne kötné le magát.

— Inkább ellenzékbe megyek, ha egyedül lennék is — mondta *Justh*.

Az elnöknek aggodalmi vannak az általános választói jog tervezete ellen is, amelyet ma már autentikus formájában is megismert s egyes rendelkezéseit nem helyesli.

Itt írjuk még meg, hogy a Ház elnöki állására ha *Justh* tényleg lemondana *Holló* Lajos nevét emlegetik.

A cigánykérdés.

A dánosi s előtte és utána még számtalan vérengzés nagyon megérlelte a cigánykérdést, hogy a kóbor cigányok ügyével a legkomolyabban foglalkozzon a hatóság.

Kemény L. Ignác tb. rendőrkapitány nagy igyekezettel és előszeretettel foglalkozik már régen a cigánykérdéssel s fáradozásának megvan az az eredménye, hogy a nagyváradi cigánytelepen türehető állapotok vannak.

Arra nézve, hogy az országban kóborló s közveszélyes cigánykaravánokat miként lehetne megrendszabályozni, már sok eszme merült fel, különösen olyankor, mikor egy-egy véres esemény felizgatta az országot. Kellő megoldást azonban még nem találtak, mert a kérdés rendkívül nehéz.

Kemény Ignác tb. rendőrkapitány most egy memorandumot dolgozott ki, amelyben módokat ajánl a cigánykérdés megoldására.

Uj férfi-, fiu- és gyermekruha-üzlet.

férfi-, fiu- és gyermekruha-üzletet nyitottunk, hol legfinomabb szövetekből készült ruhák óriási nagy választékban és igen olcsó árk mellett kerülnek eladásra. **Jelszavunk:** Kevés pénzért szép ruhát, jó ruhát és csinos ruhát. — Megtekintés ingyen, próbabovásárlással meglehet minderről győződni — Kiváló tisztelettel

Van szerencsénk a t. ruhavásárló közönség b. tudomására hozni, hogy **Zöldfa-utca (Zöldfa-szálloda épületében, a Sörcesarnok mellett)** e hó folyamán egy

GELBERG és NAGY.

Jellemzi ebben a cigányokat, egyes szokásait ismerteti. Szükségesnek tartaná a nyomozásokat teljesítő rendőrközegek némileg bírnák a cigány nyelv elemeit, mert így jobban boldogulnának velük.

A memorandum érdemi részében a következőképp véli a cigánykérdés megoldását:

A járlattal ellátott vagy ennek hiányában is a cigányok lovait és szekereit árverés útján hetivásáron el kell adni. A pénzt, mely ebből befolyik, csak akkor kapja kézhez a volt lótulajdonos, ha az illető bevallja, hogy hol volt állandóbb, huzamosabb tartózkodási helye. Azon helyre való toloncolás után kapja kézhez az összeget, de azzal a figyelmeztetéssel, hogy csak hatósági ellenőrzés vagy engedéllyel vásárolhat és tarthat a jövőben lovat és szekeret. Ezek után a cigányokat külön-külön a már megállapított régi tartózkodási (vagy új telepedési) községükbe kísértetik s az illetékes főszolgabírói hivatal nyilvántartásába fölvéttetik, a felnőtteket pedig lefényképeztetik.

Ha lehetséges, a föntihez hasonló esetekben a gyermekeket ruhaneművel kell ellátni és kényszeríteni őket arra, hogy iskolába járjanak, a szükséges napi eledellel ellátva. Persze, ez csak város, nagyközségben vagy szolgabírói székhelyen vihető ki. Kisebb községben csak a kovács vagy famunkára (tekenő, kanál, itatóvályu és pipaszárlás), alkalmas cigányt telepteném. Alkalmas gyermekeit azonban így is befogadnám a falusi iskolába. Szülők közelsége nem rontana a dolgon.

A csecsemőt legjobb az anyánál hagyni, mert ha ezt elveszik tőle, akkor teljesen vaddá lesz, a tejbőség következtében képes arra, hogy gyermeket lopjon a magáé helyett. A cigányasszony rendszerint négy éves koráig szoptatja gyermekét, hogy mi hasznosat talál ebben, azt csak az orvosi tudomány van hivatva megmagyarázni.

Most már, ha kocsija és lova nincs a cigányokról, nem vándorolhat, mert nem szeret gyalogolni, ha üldözik, nem menekülhet. Ha pedig gyermekéről emberies gondoskodva lesz, átfogja érezni, hogy a társadalom a cigányt is ember számba veszi. A cigányok telepítésénél és elhelyezésénél figyelembe kell venni a nyelvben való jártasságot, a magyarul

tudót magyar vidéken s viszont az oláhul beszélő oláh vidéken kell letelepíteni s így tovább. Módot kell nekik ezzel arra, hogy a vidék népével könnyebben érintkezzenek. A cigány gyermeket föl kell vétetni az állami gyermekmenhelyek gondozásába, — illetve az anyának érte táppénzt kellene kiutalni. Szem előtt tartva természetesen a törvény rendelkezését arra az esetre, ha az anya részegeskedésre költené a kapott táppénzt. A felsoroltakat csak drákói szigorral lehet keresztül vinni. Végül a cigányasszony keresetforrását állapítom meg: cserézületek kötésére szoktatnám. Rongy és csontért: edényt galandot és üvegneműeket árultatnék vele. Az összegyűlt csontot és rongyot gyűjtőtelepeken jól értékesíthetnék s nem kellene okvetlenül lopniok. A cigány férfit és feleségét külön-külön arcképes igazolvánnyal kellene ellátni, továbbá munkás- és házaló igazolvánnyal.

A felnőtt cigány leginkább tapasztásra, sárgyurásra, vagy mutrággyári munkára alkalmas és az utóbbin csaknem pótolhatatlan. Téglakészítésre, cserépgyártásra kellene őket főként kényszeríteni s valamennyi helyre hatósági közvetítéssel szerződtetni. Ehhez persze türelem és nagy rábeszélő képesség szükséges az illető hatósági közvetítő részéről. A 20—12—16 éves fiúgyermeket kertészetre, azonkívül pedig rézöntő, kovács és lakatos iparosságra is ki lehetne képeztetni. Nem utolsó keresetág számukra a zene, mert legtöbbjükkel vele születik a zenei érzék.

Legnehezebben lehet a cigányleányt idomítani. Az iskolában is nehezen tanul, kézügyessége sem olyan, mint a fiuké. Lusta, korán hódol érzékiségének. Fonásra, kosárkészítésre, szalmakalapfonásra és gyékényszövésre azonban ki lehet tanítani, de csak akkor, ha már legalább is 14—15 éves. Cselédnek ritkán lehet alkalmazni, mert piszkos, a legtöbb esetben skrofulás és szörnyen értelmetlen.

A munkás-igazolványt így javasolnám részükre kiállítani:

Az első lap táblájához erősítve a cigány arcképe lenne, utána a vallás, név, kor, pontos magassági mérték, esetleg az ujjlenyomat is, továbbá a testen található forradások, vagy anyajegyek; azon hely, melyet születése helyéül megnevez; azon terület, község, ahonnan telepített, vagy ahol megelőzőleg tovább tartózkodott; a telepítés éve és hónapja. Annak meg-

említése, hogy melyik megyében vagy községben kereshet munkát (pl. csak Biharvármegye központi, tenkei és beéli szolgabírói járásainak községeiben.) Ha esetlen a kikötés dacára csak a szomszéd járások valamelyikében sikerülne az igazolványos cigánynak munkába állania, ama község előljárója értesítene az igazolványt kiállító hatóságot, hogy tudtával vállalt munkát községükben, városukban, vagy járásukban a cigány.

Ezt a körülményt a munkás-igazolványba is be kellene jegyezni. Ezzel nyilvántartható volna, hogy hol tartózkodik időnként a munkát kereső, vagy már dolgozó cigány.

Ugyanígy volna kiállítandó a női »Házaló engedély« is. Az bizonyos, hogy a humanista ezekkel »az emberi szabadságot sértő« rendszabályokkal nem lesz megelégedve, de a kivételes állapotok kivételes intézkedéseket tesznek szükségessé. A cigánykérdéssel kapcsolatosan nem hivatkozhatunk az »egyéni szabadságra«. Szélsőségekbe menni azonban a reformátornak sem szabad, de ez fölösleges is.

Alapvető, hogy a cigányokat a röghöz, a helyhez kell kötni. Ki kell őket a sátorból és a föld alatti kunyhókból szabadítani s emberi rangra emelni!

Legalkalmasabb a fedél nélküli ház, amelyen nincs padlás, nincs buvóhely, de tűzveszélyesség sincsen.

Egy 220 négyzetméter területen felépített lakóház pl. Magyvárad város külterületén 115 koronába kerülne, így számította ki a város főmérnöke. Befogadna a lakóház 6 személyt. Higiénikus szempontból a ház 3.00 méteres belvilággal lenne építve. Mieden cigány családot egy elkülönített udvart kapna, két ablakos szobával. Mig beleszoknék az új viszonyokba, a fenntartást az államnak vagy községnek kellene viselni. 5 év elteltével a ház lakóját lakbérfizetésre és jó karban tartásra köteleznék.

Sokan talán kivihetetlennek tartják majd az itt elmondottakat, de hát fogjunk már egyszer hozzá a nagy munkához. Kísérletünk meg előbb három vármegyében s ha beválik, terjesszük ki a reformot az egész országra. Hírlapi cikkek és törvényszéki tárgyalásokkal a cigánykérdést Magyarországon nem rendezük soha.

A főelv legyen: az állandó helyre való te-

vekegésével jut eszébe a hetedik szentség, a mikor aztán zsebében egy csomó hajnövesztő és ifjító receptel elindul, hogy szerelmei virágakkordjával oltárhoz vezesse valamelyik ártatlan leány hozományát. A ki viszont már csak bosszúból is, mihamarabb alapító tagja lesz egy olyan férjképző intézetnek, mint a milyenből az ő derék ura került ki.

A kartonruhas deák-ideálok, a surolt szobák tünderei, kik olykor szegénylősen dugták vörös, dolgoz kezüket a kötényük alá, — felejtve vannak . . . Valahol egy kis falusi iskolában szívják a poros levegőt, vagy tüzik a posták alulról, felülről jövő gorombáskodásait, a hivatalfőnökök ostromát, megosztva olykor családtagjaikkal a száraz és sós könnyűvel áztatott kenyert. Vagy tán még futnak a kinevezésük után, kilincselik a választópolgárok ajtóit, türelmesen elviselve, hogy keresztülnézzenek rajtuk. Mert hisz a lovagias magyar férfi szegényli, sőt még a parasztja is lekicsinyelve érzi magát, ha az asszonya, leánya dologra jár. A kenyérkereső »kisasszonyok« at se sokba veszik hát.

De azért csak növekedik az a küzdő jábor s már kevés a hely, szűk a tér. A férfiak kezdik féltetni pozíciójukat. Olykor a türelmes női munka a józan fej és becsület fe-

lér a féfi munkával. Itt ott utat nyitnak az elkeseredett ökölcsepások. Pedig anyagilag rosszabbul honorolják őket, az elismerést velük szemben legtöbbször csak udvariasságnak minősíti a világ, a prótektio mellékérdékekkel és gondolatokkal van kibélelve. Társulásukat, mert hisz a többségben rejlik azerő, gunyolják, penára kapva kifigurázzák. Pellengérré állítják a tulajdon édes leányuk unokájuk sorsát. Mert közös velünk az lsten. Akik ma gögögsen keresztülnézünk sokak felett, holnap talán nyomorultabbak leszünk azoknál a kiket lekicsinyeltünk ép azért mert dolgozni tudnak. A társadalom himes parkettje is alá van aknáva, a a kiket karjain pihen s azt olykor mindössze egy cérnaszál tartja. Az apa vagy férj neve. Szakítsa el a hatál ezt a cérnaszálat, leomlik a palota, amelyből egy téglá se volt az övék »ad-dig se. Am a ki odalent jár biztos talajon s alázatos fejjel, az nem esik le s nem is szédül meg soha.

Tehát: nem le a feministákkal! — hanem le az igényekkel! — Hencge a világ és hencge az egész ország. Mutatjuk mintha volna miből, sejem ruhás asszony, akineklyukas a barisnyája. A társadalom adjon példát a nőülésre, nehogy még visszariassa őket attól. Induljon meg az antifeminista mozgalom, de ne csak csufolodjék

hanem elő a komoly eszmékkel. Zárják be a temérdek mulató helyet ifjaink érezték jól magukat a kedélyes családi körben az egyszerűség jegyében. Le a selyemruhákkal, csipkepongyolákkal, kartonruhás világ jöjjön el a te országod.

Nagyanyáink pirulva fordulnának meg gyomlepte, gondtalan sirjaikban, ha az unokáik fodros kelengyéiről tudomásuk volna. Az ő idejükben csak a »világ asszonyai« viseltek olyan alsórubákat, akikről suttogva szóltak még maguk között is. De a toalett-kérdésnél, dacára a megtagsdott Darwin-eszméknek, a majmolás hódít mindeü vonalon. Egy fecske megcsinálja a nyarat. Panaszkodunk a drágaság miatt s szokásain, igényein senki se változtat Szorgalmazzuk a fizetés emelést, a mit mi magunk fizetünk meg ismét másoknak. Lótunk, futunk, elégedettlenek vagyunk, idegeskedünk, bírálgatjuk egymást, csak magunkban nem találunk hibát. Préda már a családi élet, kialszik a Veszta-Szüz, kiterítve tekszik az idealismus. Ideig-óráig tartó csalóka fény kábitgatja az idegeket, mely olyan mint az orvosság, kis időre csillapít, de aláássa a szervezetet. Szomorú statisztikáink vannak. A házasságok és születések száma évről-évre csökken, ellen-

Megnyilt! GUTFRIED TESTVÉREK áruháza a „GÓLYÁHOZ“ Megnyilt!
SZENT LÁSZLÓ-tér. (Holdas-templom mellett.)
 Nagy raktár uri- és női-divat kötött, szövött árak, vásznak és fehérneműekben. Csecsemő kelengyékben dus választék.
SZIGORUAN SZABOTT OLOSÓ ÁRAK!! SZIGORUAN SZABOTT OLOSÓ ÁRAK!!

lepítés, a másik a vándorlás szabályozása és ellenőrzése!

Igy talán lehetséges lesz majd, hogy tíz év múltán egészen másként álljunk ezzel a kérdéssel és meg fog végre szünni a kóbor cigányban rejlő társadalmi veszedelem.

Angyalgyár Kocsubán.

Lelketlen és megdöbbentő bestiálizmussal működő lélekkrabló taróztatott le tegnap Kocsubán a révi csendőrség. Az erkölcsi züllés fojtó posványában tetregő társadalom bűne hozza létre ezeket a veszedelmes, romboló férgeit a társadalomnak, kik vakmerő, bűnös kézzel teszik tönkre a fejlődő élet csiráit s assák alá a nép erkölcsi életét.

Kocsubán tegnap délután óriási csődületet okozott egy Glück Etel nevű ottani leány, aki nyílt utcán, a járó-kelő emberek közt összeesett és rémes sikoltozással, kínos vonaglással fetrengett a földön. A gyorsan előhívott községi orvos megvizsgálta és a várandós nő belső részeiben mindenféle növényből sajtolt kotyvalékot talált. Beszállították a község házára, ahol azonnal vallatni kezdték. A szerencsétlen nő bevallotta, hogy a szegyénytől menekülő, keregett föl egy ilyen lélekgyilkost, Csárdár Floarét, aki jó pénzért vállalkozott arra, hogy bukása nyomait eltünteti.

A bűnös szipirtó mindenféle mérges folyadékot adott be a szerencsétlen leánynak, amik belső részét egészen tönkretették, úgy, hogy aligha marad életben. Az orvos a fölvetett jegyzőkönyvet és a leány vallomását áttette a révi csendőrségre, amely még aznap letartóztatta az állatias angyalcsinálót, akit csak nehezen tudtak megóvni a felbőszült nép dühe elől.

A lelketlen szipirtót beszállították a

ben nő a paralitikusok és öngyilkosok számáránya.

Könyvekre menő kuklipredikációkkal sem lehetne befoltozni azt a tengersok hiányt, melyre a gyökeres átalakulásnál szükség lenne. Ez azonban csak a nagy egészre szól. Ha mindenki egyenként külön a lelkébe tekint s nem akar más lenni, mint a ki, — kész a megoldás.

S ti okos férfiak, nem fogtok szaladni a aelyemruhák és fodros kelengyék után, mit a papa váltóján legtöbbször nektek kell lefizetni, hanem megmaradtok a kartonruhás diákkori ideálotok mellett, aki ugyan nem visz nektek hitelbe vnsárolt tükrös butort, de elviszi a kis varrógépjét, konyhakötényeit és háziasságát. Tőke az, amit nem lehet elkölteni. Ha hozzámondjuk, az a darak kenyere is megvan, mit a szülői gondosság adott kezébe, ne higyjétek, hogy ezzel ő fogja otthon viselni a kalapot. Nem, csupán művelt, okos asszonyt kaptok, kit megedzett az életre a komoty iskolai rend és fegyelem, aki nemcsak éppen elsvindlizte az obligát osztályokat, hogy aztán egyébben se gyakorolja magát, mint az öltözködésben.

Ne dobáljátok hát meg azokat a kényszerűségből világba hajszolt szegény leányokat gnyolódó papirgolyócskakkal s ne illessétek kenyeret és méltánylást kérő mozgalmait mindjárt a csuf »feminizmus« szóval. Hanem vegyétek el tőlük gyöngéden azt a lobogót, mit a dac és elkeseredés adott kezükbe. Ne nézzétek a külső cifraságot, higyjétek egy kicsit a lelki világban s fokozzátok le kissé önmagatok szeretetét. A szent, az áldott harmonia így visszatér. Férfi a küzdelem, a nő csak a verejtéket törli. Adám szögezte, ácsolta össze a kalyibát, Éva csak a virágot ültette eléje. A nőt az Isten és a természet valóban nem a küzdelemre, hanem csupán az élet megszépítésére teremtette.

nagyvárad kir. ügyészség fogházába s egyben megindították az eljárást Glück Etel ellen is. A nyomozás páratlan energiával, széles mederben folyik, mivel a jelek arra engednek következtetni, hogy a bűnös manipuláció már régóta folyik s állítólag több áldozata is van.

Krónika.

Egyes ujságok, melyeknek politikája nagyon iz abderai izü, folyton jajveszékelnék a fuzió miatt. Az egyik azt írja például, hogy milyen jó is volna a fuzió, ámde ezt nem lehet keresztül vinni, mert a néppárt egy frakciója ellenzi azt. Természetesen egyidejűleg huz is egyet a néppárton és kesereg' rettetes módon, hogy ilyen-olyan nagy a — klerikálizmus. A másik meg azt írja (szintén abderai) hogy a fuziót nem szabad megcsinálni, mert a többség Apponyi kultuszminiszter körül csoportosul és lesz akkor borzasztó klerikálizmus. Jajgatnak ők azonban a politikán kívül is. Vázsonyi Vilmos például abból az alkalomból, hogy a londoni világbajnokok Weisz és Fuchs urak zsidók, elővett gazdag lomtárából egy rozsdás ágyut, megtöltötte ócska vas és ronggyal, azután elsütötte és tudtára adta ország és világnak, hogy minden dicsőség a mi a magyart érte, éri és érni fogja az mind a zsidónak köszönhető. És természetes hogy üt egyet a klerikálizmuson. Ma is olvastam egy cikket. Két három sorban meg van említve, hogy egy zsidó kereskedőnek dolga akadt Tenkén és ott csupán azért, mert zsidó, állítólag valami kelemetlensége akadt.

Ezzel kapcsolatban egy hasábos cikkben üt mindent és mindenkit a ki nem magyar és nem zsidó. Hát nem is szép dolgok történnek, igazán hálátlan a magyar. Nagyon helyesen tenné a nemzeti kormány ha törvényjavaslatot terjesztene elő, a melyben ki lenne mondva, hogy minden zsidó gróf — báró, de legalább is nemesi címmel volna felruházandó, Magyarország határain minden öt száz méter távolságban az egymást ölelő kettős háromszög volna kiakasztandó, a magyar szent koronára a kereszt helyett *Reb Menáchem Cicesbeiszer* miniatúr aranszobra volna elhelyezendő (ha ugyan a »Borszem Jankó« ezt megengedi) és végül hogy a hercegrimás és a püspöki kar által egyházi ügyekben hozott rendeletek csak abban az esetben érvényesek, ha azt egy kizárólag zsidókból álló huszonegy tagú bizottság előzetesen jóváhagyta.

Ne tessék mosolyogni — mert mindez — ha keresztülvihető volna is — akkor is elvolnának nyomva szegény zsidó polgártársaink.

Néhány nappal ezelőtt megemlékeztünk arról, hogy egy postaszolga felesége feljelentést tett Varga Stefi cigányprimás ellen, amiatt, hogy ez a muzsikus cigány kicsalta tőle férje hegedűjét kölcsön és azt vissza nem adta. Ellenben megtette azt, hogy elzalogosította és az érte kapott 12 koronát — megitta. Csodálatos emberek ezek a cigányok. Mulatva keresik meg a pénzüket és soha nincs egy fillérjük sem. Az összes vagyonukat magukon hordják. És míg a kóbor cigányok legnagyobb részét lopás és rablásból élnek, addig a muzikusok — tisztelet a kivételnek — nem riadnak vissza egy-egy görbe dologtól sem. Például a 36-ik Rács Laci, aki legutóbb Nagyvárad város közönségét szerencsételte látogatásával egy alkalommal meg volt

szorulva. Éppen a király-kávéházban játszott. Kapva-kapott egy másik kávé ajánlatán, aki neki felajánlotta, hogy ad 2000 (kettő ezer) korona készpénz-ajándékot azonnal, ha három havi szerződést ad. A 36-ik Laci szó nélkül aláírta a szerződést és zsebrevágta a 2000 koronát és azt talán felesleges is megjegyezmem, hogy reggelre a 2000 koronából egy pohár cognacra való sem tellett.

A baj azonban ott kezdődött, hogy Laci nem tartotta meg a szerződést, amiért fel is jelentették és egy éjjel 11 órakor a kávéházból, ahol muzsikált vitték el a rendőrségre és szépen ott is fogták. Ámde másnap reggel 10 órára már ki volt fizetve a 2000 korona, — Kifizették Laci tisztelői és Lacinak semmi bánatódása nem esett. Ugyancsak ezzel a primással történt meg, hogy éjjel a kávéházban látogatta meg a végrehajtó és lefoglalta Laci sok pénzt érő ékszerét. Laci megharagudott, földhöz vágta ezer pengőt érő hegedűjét, úgy hogy az darabokra tört, de másnap délelőtt 10 órára már volt egy drágább hegedűje, — a tisztelői vettek neki.

Nagyport vert fel annak idején Rigó Jancsi esete is.

Bécsben játszott a »Venedigin Wien« című mulatóhelyen. Bécsben tudniillik a végrehajtónak jogában áll megmotozni az adóst és mikor Rigó Jancsiné, akit a »művész« Chimay hercegnő kedvéért elhagyott, bíróság megítélt tartásdíjáért foglaltatott, bizony a végrehajtó félrehívta egy mellékszobába és kivett a zsebéből vagy 700 koronát. Rigó Jancsit annyira bántotta ez a dolog, hogy nem aka-t muzsikálni és nem is muzsikált vagy 15 percig, mert akkora együtt volt a lefoglalt összeg kétszerese. Ezt meg az ő tisztelői gyűjtötték neki.

De a nagyvárad cigánykirály (?) egy szegény postaszolgától csal ki egy 12 koronára elzalogosítható hegedűt és az is azért hogy ihasson!

Stefi! Stefi! hát ha majd kóterbe kerül ki fogja a nagyvárad közönségnek olyan szépen »elcsinálni« a Léka nótát? R.

UJDONSÁGOK.

* **A főispán körútja.** Glac Antal főispán hivatalos körútja alkalmával augusztus elején utba ejti Beél községet, ahol 7—8 és 9-én fogja a község ügyvitelének felülvizsgálatát és a hivatalos irodavizsgálatot megejteni.

* **Kinevezés a vármegyénél.** Géczy Imrét, Géczy Lajos ny. főtitkár kitanú képzett-ségű fiát, jog- és államtudományi és bölcsészettudort Glac Antal főispán Biharmegye közigazgatási gyakornokává nevezte ki.

* **A biharmegyei hegyvidéki akció.** Az a bizottság, mely Glac Antal elnöklete alatt a belényesi és vaskóhi járás lakosságának legelőviszonyait kívánja szabályozni, az esőzések miatt félbeszakított munkásságát most folytatja tovább. Tegnapelőtt a főispán titkárja kíséretében Papp Jánossal, a belényes—vaskóhi vasutársaság igazgatójával együtt Belényesre utazott, ahol Gara Sándor, a gör. kath. püspökség jószágigazgatója fogadta. Tegnap a bizottság Biharfüreden volt, ahol csatlakozott hozzájuk Erős Rezső, a l. sz. püspökség jószágigazgatója is. Ma Biharfüredről Rézbányára mennek.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Andriška József nagyvárad lakost ideiglenesminőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság mellé.

* **Géczy Lajos és a katonazene.** A nagyváradai zenevilág kitűnőségének, Géczy Lajos ny. püspökségi főtitkárnak »Budapesti rózsák« című keringője népszerűsége útján érkezett már a katonazenekarokhoz is. Ezt a keringőt a Kath. Kör egyik matinéján mutatták be özv. *Tutsék* Ferencné és *Csiphés* Sándorné általános tetszés mellett. A nagyváradai háziezred zenekara már régebben játsza a dallamos, kedves zenéjű keringőt, vasárnap pedig d. e. 11 és 1 óra közt ismét be fogja mutatni a közönségnek a *Pannónia* vendéglő éttermében.

* **Biharfüred vendégei.** *Hosszu* Vazul lugosi püspök, dr. *Várad* Árpád c. püspök, miniszteri tanácsos és *Kollányi* Ferenc prelátus, jaáki apát tegnap Nagyváradon át Belényesre, illetőleg Biharfüredre utaztak s a nyár hátralevő részét ott fogják tölteni, Ugy értesülünk, hogy végre Biharfüreden is kedvezőre fordult az idő s így a kiválóan szép fürdő és üdülőhelyet egyre többen keresik fel. — Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy egyik lapban támadás jelent meg, amely szerint Biharfüreden csak oláh lapok járnak; e miatt az illető lap Radu püspököt látta jónak megtámadni. Egyik fürdővendég felkért bennünket annak kijelentésére, hogy a támadás légből kapott meséket hord össze. Először Radu püspöknek a fürdőbe járó lapokra semmi befolyása nincs, mert a lapokat a fürdőkezelőség rendeli meg. Másodsor, a fürdő bérlője magyar, az egész fürdő magyar, a közönség, a fürdőbeli alkalmazottak mind magyarok. Harmadsor, a fürdőkezelőség egyetlen egy oláh lapot nem járát, Negyedszer, ellenben igenis járát a fürdőkezelőség három magyar lapot, a Budapesti Hirlapot, a Tiszántult és a Nagyváradai Naplót.

* **A gyámpénztári számadások közszemlén.** Nagyvárad város gyámpénztárának 1907. évi számadásai és mérlege az 55200—1903. büm. sz. rendelet 126. §-a értelmében a f. évi augusztus hó 1-től augusztus hó 15-ig bezárólag terjedő tizenöt napra a városi számvévi hivatal helyiségében közszemlélre kitétetnek, ahol az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik, azok ellen irányuló felszólalásait vagy észrevételeiket a törvényhatósági bizottság f. évi szeptember havi közgyűlését megelőzőleg öt nappal a v. tanács mint állandó választmányhoz beadhatják. Nagyvárad város tanácsa, 1908. július hó 29. én. A polgármester helyett: *Bordé* Ferenc főjegyző.

* **Uj Körözhíd Várad-Velencén.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága elvben elhatározta, hogy Várad-Velence és az átellenes olaszi part között hídát épített. Jelenleg ugyanis csak körülbelül két kilométer kerülővel, a Nagyhidon át futhatnak a v. velencei akosok, különösen a szőlőbirtokosok olaszi városrész keleti részére. A városi mérnöki hivatal most terjesztette be a tanácshoz a híd terít és költségvetését és pedig külön tervet készített egy gyalog és egy kocsiforgalomra alkalmas fahidra. A főmérnök a kocsihidat javasolja, nemcsak azért, mert a hidhoz vezető utat az Olaszi parton úgy is ki kell sajátítani és elkészíteni, ha gyaloghídat épített a város, de a jövő fejlődés folytán úgy is előbb-utóbb csak a rendes kocsiközlekedésre szolgáló híd kell a városnak ezen a parton építtetni. Az új híd a várad-velencei Templom-tér tengelyében épülne ahol *Farkas* József egy új utcát nyit úgy is a velencei Körös-patra. Az Olaszi parton azonban *Hadady* Dánielné és a *Mezey* Lujza telkén 8 méter széles utat kell kisajátítani, amelyen a híd forgalmát a vízműtelephez vezető utra ki-

vigyék. Enélkül nem lehet felépíteni a hídát. Ez a kisajátítás mintegy 622 koronába kerülne míg az Olaszi hozzájárót feltöltése 1890 koronában van előirányozva. A kocsihid 6 méter, a gyaloghíd 2 méter szélesre van tervezve, míg az Olaszi hozzájárót 8 méter lenne. A kocsihid építése 34598 koronára, az utvonal építésével együtt 37111 koronára van tervezve, míg a gyaloghíd 17728 kor. 12 fillérbe kerülne.

* **A rekruták bevonulása.** A hadügyminiszterium az általános helyőrség-változás alkalmából a következőket rendelte el: Az 1906-ban sorozott magyar hooosságu legénység, ha a rekruták bevonulása folytán a létszám betelik, csak az esetben szabadsághozhatók, ha a szolgálati idejüket 1906. október elseje előtt kezdték meg. Az 1905-ben besorozott katonák, akik igényt tarthatnak szabadsághozásra, de de akiknek tovább szolgálása kívánatos lenne, ha önként tovább szolgálnak egy évig, ezért három fegyvergyakorlatot számítanak be nekik. A rekrutákat az összes csapatokhoz 1908. október 6 án kell behívni a tényleges szolgálatra. Az egyéves önkénteseket, valamint a haditengerészet rekrutáit október elsején hívják be.

* **Sztrájk az Operánál.** Az Operaház karszemélyzete, zenekari tagjai és technikai munkásai már régóta elégedetlenek helyzetükkel. Több ízben fordultak már az igazgatóság útján a kormányhoz, hogy segítsen helyzetükön, de ígéretnél egyebet nem kaptak. Most azután ismét memorandumba foglalták kívánságaikat és Apponyi miniszter elé terjesztették. A memorandum így végződik:

— Ha mindezeket az igazán szerény kívánságainkat nem teljesítik, akkor kénytelen leszünk rögtön a meginduló szezón elején megszüntetni a munkát — sőt már a próbákon sem fogunk résztvenni.

A személyzet ez a fenyegető magatartása érthető megdöbbenést keltett az opera igazgatóságánál.

* **A Püspök-fürdő uszodája.** Míg Nagyváradon nagyon is érezzük egy megfelelő uszoda hiányát, addig a Püspökfürdőben a nap minden szakában tömve van a nemrég épített pompás uszoda. Ennél megfelelőbb, ügyesebb dolgot nem is képzelhetünk, amely a kitűnő fürdő számos előnye mellett is kimagaslik. A csinos, minden kényelemmel ellátott uszoda egyik nagy előnye, hogy vize szintén gyógyvíz s nem oly meleg, mint a bazinok és kádfürdők vize, hanem kellemesen langyos. Az uszoda megnyitása óta igen sokan járnak ki különösen délutánokon Nagyváradról, hogy igénybe vegyék a remek fürdő kitűnő uszodáját.

* **Statisztika a munkás mozgalmakról.** Budapest székes főváros főkapitánya összeakarja állítani és könyvben kiadni, hogy mikor, hol es mennyi tüntetés volt az elmúlt évben. Megkereste tehát a főispánt, hogy községenként irassa össze az előfordult tüntetéseket és zavargásokat. A főispán kiadta a főkapitány kérelmét minden községnek és ezek a kért jelentéssel együtt már vissza is érkeztek. A megyeházán most állítják össze statisztika-szerűleg a beérkezett adatokat, mely ha elkészül, felküldik Boda Dezső fővárosi főkapitánynak.

* **Ötezer korona munkás segély.** A földművelésügyi miniszter az elmúlt esztendőben 5000 korona államsegélyt engedélyezett a biharmegyei községi munkás segély alap javára. A vármegye tíz község között osztotta fel az engedélyezett államsegélyt, az elosztást a miniszter jóváhagyta és erről ma leiratban értesítte az alispánt.

* **Nagy tűz** Berettyóújfaluban Fényes Béla birtokos nagyhidközi tanyáján tegnapi

virradó éjen nagy tűz volt. Csütörtök éjjel 11 órájában arra ébredtek fel a tanyán levők hogy egy nagy árpakazal teljesen és az ököristálló tetőzetének egyik fele lángban áll. A tanyán csupán egy férfi, két cselédasszony és néhány gyermek volt. A cselédség aznap délután ment át a távolfekvő másik tanyára a cséglőgéppel arató rész cséplés végett. Mivel semmiféle oltó eszköz kéznél nem volt, mentésről szó sem lehetett. A 60 holdról összehordott árpatermés, a hatvanméter hosszú ököristálló a benne levő tizenhárom drb simentháli bikával a tűz martaléka lett. A kár több mint 15000 korona, melynek nagyrésze biztosítás folytán megtérül. A tűz valószínűleg a kazal betetőzésénél a termés közé esett izzó gyufavégből származott.

* **Megvadult lovak.** Könnyen végzetessé válható baleset történt tegnap délután, — mint tudósítónk jelenti, — a Berettyóújfalui és Mezőpeterd közt húzódó országúton. Ifj. Gusztáv mezőpeterdi nagybirtokos császári és királyi kamarás tegnap délután 5 óra tájban könnyű kocsiján Mezőpeterdről Ujfaluba hajtott. Az országúton a tűzvéru, fickánkodó telivér paripák megriadtak valamitől és lékevesztett, ürült száguldással röpitették tova a pehelykönnyű gíggét, amely mindⁿ izében recsegett. A vad rohanásban a kocsi nekiütődött egy fának, a rud egy szempillantás alatt kettéropant s a hegyes csonk végig sebezve a nemes állatokat, még bőszebb iramodásra készítette azokat. Valóságos rohanás a halálba volt ez a rettenetes száguldás, amelynek ki tudja mi lett volna a következménye, ha ifj. Elek Gusztávnak nem sikerül acél marokkal féken tartani a két megvadult táltost s nem tudja behajtatni a kocsit egy előtte haladó megrakott szénesszekérbe. A lovak és a kocsi irtózatosan összetörték, úgy, hogy a lovakat ott helyben le kellett löni, de a kocsiban ülőknek a nagy ijedtségen és lelki rázkódtatáson kívül egyéb bajuk nem történt.

* **Siketnéma gyerekek.** *Balogh* Margit Bojt községi lakos kérvényt irt Biharvármegye közönségéhez. Elmondja ebben, hogy három siketnéma gyermeke van és ezeket gondoznia kell, úgy, hogy munkára nem mehet. Kéri a vármegyét, helyezné el gyermekeit valamelyik intézetben, mert semmi vagyona nincs és tovább nyomorogni kénytelen.

* **Megtámadott rendőr.** Tegnap virradóra a Vitéz-utcán szolgálatot teljesítő S. Kiss Gergelynek értésére esett, hogy az egyik mulatóhely előtt felügyelet nélkül hagyott bérkocsi lóról a kantárt lelopta valaki. A nyilvános mulató elé siető rendőr a helyszínén tudta meg, hogy a kantár megkerült, mert az állítólagos káros Klein Sándor bérkocsis maga vitte be a kantárt a nyilvános mulatóhelyre. — Itt Krausz Antal szintén bérkocsis időközben beléköltött a kapusba s a rendőrbe, ki őt csendre intette, bottal támadt és fejbe, valamint vállon ütötte azt. A rendőr kardot rántott és rövidesen ártalmatlanná tette támadóját, ki erre Klein kocsiján elmenekült. A Szent László-téren szolgálatot teljesítő rendőr azonban elfogta Krauszt s előállította, majdⁿ csekélyebb sérülésével a kórházba is kísérte.

* **Egy sarok üzlethelyiség** a nagypiactéri 60. sz. volt Mandl-féle házban minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál Kossuth utca 4. sz.

* **Leszállított helyárok.** Az Edison mozgófénykép-színház pompás ujitást lépiet

életbe vasárnapról kezdődőleg. A nyárra való tekintettel az Edison leszállította helyárait úgy, hogy ezután mindenkinek módjában lesz olcsón elvezetni az annyira népszerű és szórakoztatva oktató mozgófényképeket. Vasárnapról kezdődőleg 20 és 10 krajcár a beléptidij az Edison-ban. A műsor ennek dacára változatos és tartalmas. Minden előadás másfél óráig tart. Hetenkint kétszer új műsor.

* **Holnap vasárnap Czipóth Ferencnél a PANNÓNIA szálloda éttermeiben délelőtt 10 órától déli 1 óráig katonazene hangverseny lesz.**

* **Erdős és Grünfeld** cég Nagyvárad Bémer tér Poynár palota. Női ruha készítése, vászon és kelengye fehérneműek a legjutányosabb árakban.

x **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

x **Az intelligencia találkozó helye** az Európa szálló árnyas, hűs kerthelyiségében, hol naponta változatos műsorral mozgófénykép-előadásokat rendeznek Pócsi Laci teljes zenekara közreműködésével.

ÁVIRATOK.

A párisi munkásforrongás.

Páris, július 31. Az összes lapok, kivéve a szocialista és forradalmi párt organumait rendkívül eles hangon támadják a kormányt téllensége miatt és energikusan követelik, hogy a kormány lépjen föl erélyesen általános munkás szövetség ellen, amely napról-napra veszedelmesebbé válik és valóságos maffiaként állandó terrorizmusban tartja a népet. Az építővállalkozók hír szerint kartellbe léptek és elhatározták, hogy egyetlen munkást sem fognak foglalkoztatni. Ez a hír igen nagy riadalmat okozott, újabb véres összetűzéstől és lázongástól tartanak, mivel ebben az esetben több ezer munkás elveszti a kenyerét.

Elhamvadtt vasuti kocsik.

Szeged, július 31. Ma délelőtt Szeged és Kistelek állomások között a robogó személyvonat két teherkocsija, amely vándor komédiás-trupp holmijával volt tele, nyílt pályán lángba borult. Oltásról szó sem lehetett s így a vonat berobogott az égő kocsikkal a már közel levő Kistelek állomásra, ahol az égő waggonokat lekapcsolták. A tűz valószínűleg úgy keletkezett, hogy a kocsiban a málházás alkalmával valaki eldobott egy szivarvéget, amelytől a gyúlékony anyag lángra lobbant. A baleset miatt a budapesti gyorsvonat, amelyen Wekerle Sándor miniszterelnök érkezett, 40 perc késéssel jött be.

Letartóztatott zugbankár.

Budapest, július 31. Esterházy Pál gróf ma délelőtt ügyvéde, dr Spett utján följelentést adott be Liedermann Aurél fővárosi zugbankár ellen, aki mintegy 70,000 korona erejéig megkárosította. A följelentés alapján a rendőrség még a délelőtti folyamán letartóztatta Liedermannnt, akinek az ügyvéde terjedelmes beadványban kéri védenca szabadonbocsátását. A beadványhoz állítólag csatolta a grófnak egy levelét is, amelyben felhatalmazta, Liedermannnt

a fedezeti váltók értékesítésére. Tanuként kéri beidézni a jelenleg Párisban tartózkodó Petrás Sárít is, akivel szintén ezt szeretné bizonyítani. A vádtanács a holnapi nap folyamán fog dönteni Liedermann szabadlábba helyezése fölött.

Hajszja a tőzsdehiénák ellen.

Budapest, július 31. A zugbankárok ellen folytatott rendőri nyomozás adatai napról-szaporodnak. A mai nap folyamán a károsultak megbizásából dr. Káldor Gyula újabb tizenegy följelentést adott be Neumann és társai ellen. A vádtanács azt indítványozta, hogy a rendőrség az újabb följelentésekre is terjessze ki a nyomozást.

Sztrájkolók és katonák véres harca.

Villeneuve St. Georress, július 31. A sztrájkoló tüntetők felvonultak a vasuti töltésre és onnan kövekkel dobálták a katonákat. Később a pályaudvar melletti utcákban barrikádokat emeltek és többször lőttek a katonákra. A parancsnokló tábornok, a prefektus és az alprefektus a helyszínre érkeztek.

Hír szerint egy csendőrszázados és két katoná megsebesült. Később a katonák sortüzet adtak, először vaktöltéssel, azután pedig kétszer igazi töltéssel. A sztrájkolók közül igen sokan megsebesültek. Kettő halva maradt a helyszínén. A katonaság ezután rohammal elfoglalta a barrikádokat. Este 7 órakor a katonaság a rendet helyreállította.

TANÜGY.

Slöyd-tanfolyam Nagykárolyban. A Kézimunkára Nevelő Országos Egyesület Nagykárolyban négy hetes slöyd tanfolyamot rendez, amelyen városunkból *Badnár János* közs. iskolai igazgató vesz részt. A tanfolyam (mely aug. 1—28-ig tart) költségeit részben a Kézimunkára Nevelő Orsz. Egyesület, részben a gróf Károlyi család fedezi.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, július 31.		
Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.69

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, július 31.		
Osztrák hitelrészvény	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	748.—
Leszámloló bank	—	743.75
Rimamurányi	—	561.50
Osztrák m. államvasuti részv.	—	692.25
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. július 31.
Magyar arany járadék 4 száz. — — 111.50

Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	94.50
Magyar nyereséj sorsjegy kölcsön	—	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	145.—
Osztrák járadék papírban	—	97.25
Osztrák járadék ezüstben	—	99.—
Osztrák járadék aranyban	—	116.50
Osztrák korona járadék	—	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	150.25
Oszták magyar bankrészvény	—	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	—	748.—
Oszták hitelbank-részvény	—	631.50
Magyar hitelrészvény	—	689.50

Hetivásár Nagyrábén. Nagyrábé község közönsége azt kéri a varmegyétől, hogy részére hetivásárt engedélyezzen. Az alispán felterjesztette a kérvényt a belügyminiszterhez.

A kenderáztatók dolgoznak. A földmívelésügyi m. kir. miniszter értesítette a nagyváradai kulturmérnöki hivatalt, hogy a népies kenderáztatók munkáját kezdte meg. A miniszter egyben utasításokat is ad a munkálatok mikénti keresztülvitelére és jelentést kér annak lefolyásáról.

Halastó Okányon. Már Ignác Okány községi lakos a Holt Sebes-Körösnek nevezett csatornában halat akar tenyészteni, a szükséges engedély iránti kérelmét ma nyújtotta be Bihar-varmegye közönségéhez.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. I. A tájékpipa és a füttyülő írója köszöni az őszinte elismerést, annál inkább, mert az üdvözlét küldőjének igen jó ismerőse. Átvette a cikket egyik igen elterjedt kath. napilap társunk is s így teljesedik az az óhajta, hogy szélesebb körben elterjedjen.

A szerkesztésért felelős
Dr. VUCSKICS GYULA.

472—1908. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a margittai kir. törvényszéknek 1907. évi Sp. 44—0 számú végzése következtében dr Pálfi Gyula ügyvéd által képviselt Farkas Gergely javára Orbán Illés ellen 126 K s jár. erejéig 1907. évi június hó 17-én fogantatosított biztosítási végrehajtás utjau le- és felülfoglalt és 668 koronára becsült következő ingóságok, ú. m.; sertések, butorneműek, gazdasági felszerelés és lovak dr Vinkler Lajos margittai ügyvéd 67 K 30 fillér és járuléka iránti követelése kielégítési erejéig is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a margittai kir. járásbíró-ság 1908. évi V. 34—2. számú végzése folytán 126 kor. tőkekövetelés után 6 kor. 1907. évi május hó 1. napjától járó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 149 kor. 99 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Cséhteleken 1908. évi augusztus hó 12 ik napjának délelőtti fél 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjeoyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is ie- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1882. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Margittán, 1908. évi július hó 26 n.
Jóny,
kir bir végrehajtó.

VASUTI MENETREND.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Oda. — Vissza.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	
7 20	8 20	12 20	2 25	—	—	5 40	9 15	Ind. Budapest	Erk.	5 00	7 20	7 50	—	1 40	6 40	9 40
—	10 28	2 43	3 41	—	—	8 13	10 23	> Nagykáta	>	2 44	5 11	6 34	—	12 30	5 04	8 26
—	11 21	3 40	4 16	—	—	9 02	11 19	> Szolnok	>	12 34	3 44	5 39	—	11 38	3 49	7 32
5 13	11 28	2 06	7 42	5 57	1 35	12 25	12 55	> Püspökladány	>	5 06	12 54	3 56	10 20	9 52	12 48	5 27
5 27	—	2 18	7 59	—	1 49	12 41	—	> Báránd	>	4 50	12 41	—	10 01	—	12 37	—
5 43	11 48	2 33	8 18	6 17	2 05	12 59	—	> Sáp	>	4 29	12 25	—	9 38	9 33	12 23	7 07
6 07	12 04	2 52	8 44	6 32	2 26	1 36	1 31	> Berettyóujfalu	>	3 59	12 05	3 18	8 56	9 19	12 05	4 53
6 21	—	3 5	9 01	—	2 38	1 50	—	> Mezőpeterd	>	3 31	11 51	—	8 35	—	11 52	—
6 34	12 21	3 17	9 17	—	2 20	2 04	—	> Mezőkeresztes	>	3 16	11 39	—	8 17	—	11 41	—
6 41	—	—	9 25	—	—	—	—	> Ártánd	>	2 40	—	—	8 07	—	—	—
6 51	—	3 30	9 37	—	3 04	2 18	—	> Bors	>	2 29	11 26	—	7 54	—	11 30	—
7 00	12 35	3 38	9 40	—	3 13	2 27	—	> Biharpüspöki	>	2 19	11 19	—	7 43	8 48	11 23	—
7 11	12 45	3 48	10 01	7 09	3 25	2 38	2 11	Erk. Nagyvárad	Ind.	2 05	11 09	2 39	7 28	8 41	11 14	4 19
—	12 58	4 10	5 44	7 14	—	3 06	2 18	Ind. Nagyvárad	Erk.	8 30	10 34	2 32	7 07	8 34	10 53	4 05
—	1 05	4 17	5 53	—	—	3 13	2 26	> Várad-Velence	>	8 22	10 27	2 26	7 01	—	10 47	—
—	1 15	4 27	6 04	—	—	3 22	—	> Fugyivásárhely	>	2 09	10 18	—	6 51	—	10 38	—
—	1 27	4 38	6 18	—	—	—	—	> Szakadát	>	7 53	—	—	6 38	—	10 27	—
—	1 36	4 47	6 30	7 42	—	3 42	2 51	> Mezőtelegd	>	7 43	10 00	2 03	6 30	8 10	10 21	3 40
—	1 43	—	6 39	—	—	—	—	> Mezőtelki	>	7 31	—	—	6 21	—	—	—
—	1 50	—	6 46	—	—	—	—	> Czécske	>	7 24	—	—	6 14	—	10 09	—
—	1 56	5 02	6 55	7 55	—	3 58	3 05	> Élesd	>	7 17	9 44	1 50	6 09	7 58	10 04	3 24
—	2 01	5 06	7 02	—	—	4 03	—	> Élesd megálló	>	7 10	9 38	—	6 03	—	9 59	—
—	2 10	—	7 12	—	—	—	—	> Rikosd	>	7 00	—	—	5 56	—	—	—
—	2 23	5 25	7 46	8 15	—	4 22	3 26	> Rév	>	6 50	9 25	1 37	5 47	7 46	9 47	3 08
—	2 27	—	—	—	—	—	—	> Rév megálló	>	6 39	—	—	5 41	—	—	—
—	2 32	5 33	7 55	—	—	4 30	—	> Zichy barlang	>	6 33	9 16	—	5 36	—	9 39	—
—	2 37	5 38	—	—	—	—	—	> Vársonkolyos	>	6 27	9 13	—	5 31	—	—	—
—	2 49	5 49	8 13	—	—	4 44	—	> Brátka	>	6 15	9 04	—	5 21	—	9 28	2 49
—	2 57	5 57	8 22	—	—	4 52	—	> Jádvolgy	>	5 38	8 56	—	5 12	—	9 20	—
—	3 08	6 08	8 35	8 48	—	5 03	—	> Bucsa	>	5 26	8 47	—	5 03	—	9 13	2 34
—	3 19	—	8 48	—	—	—	—	> Feketető	>	5 13	—	—	4 50	—	—	—
—	3 32	6 30	9 07	9 03	—	5 27	4 16	> Csucsa	>	5 04	8 31	12 55	4 43	7 07	8 58	2 19
—	5 20	8 27	11 50	10 30	—	7 27	5 53	Erk. Kolozsvár	Ind.	1 30	5 59	11 10	—	5 21	6 49	12 32

Püspökladány—Debrecen—Szatmár.

Szv.	Gy. v.	Szv.	Gy. v.	Szv.	Gy. v.	Szv.	Gy. v.	Szv.	Gy. v.	Szv.	Gy. v.	Szv.	Gy. v.	Szv.	Gy. v.
5 30	4 30	Ind.	Nagyvárad	Erk.	9 49	8 44	4 45	5 10	Ind.	Vésztő	Erk.	9 20	4 02	—	—
5 42	4 41	>	Várad-Velence	>	9 38	8 33	5 07	5 28	>	Okány	>	9 02	3 42	—	—
5 57	4 56	>	Rontó	>	9 24	8 19	5 22	5 43	>	Gyanté	>	8 43	3 21	—	—
6 07	5 05	>	Félfürdő	>	9 17	8 07	5 36	5 52	>	Sarkadkeresztúr	>	8 33	3 10	—	—
6 24	5 21	>	Kardó	>	9 03	7 53	5 52	6 07	>	Méhkerék	>	8 15	2 50	—	—
7 07	5 58	>	Nyárló	>	8 37	7 26	6 00	6 14	érk.	Kötegyán	ind.	8 06	2 40	—	—
7 21	6 11	>	Magyargyepes	>	8 25	7 13	6 16	6 30	ind.	Kötegyán	érk.	7 19	2 15	—	—
7 39	6 28	>	Tasádfő	>	8 09	6 56	6 20	6 34	>	Pósa	>	7 07	2 02	—	—
7 55	6 43	>	Drágséke	>	7 55	6 42	6 48	7 02	>	Illye	>	6 51	1 51	—	—
8 14	7 03	>	Magyarséke	>	7 36	6 21	7 02	7 16	>	Csegöd	>	6 34	1 31	—	—
8 28	7 13	>	Dusedd	>	7 22	6 06	7 12	7 26	>	Erdőgyarak	>	6 25	1 21	—	—
9 01	7 50	>	Szombatság-Rogoz	>	6 56	5 39	7 21	7 35	>	Árpád	>	6 16	1 11	—	—
9 14	8 03	>	Hollód	>	6 46	5 28	7 39	7 53	>	Feketebátor	>	6 06	1 00	—	—
9 29	8 18	>	Gyanta	>	6 23	5 04	7 52	8 06	>	Feketető	>	5 44	12 32	—	—
9 37	8 26	>	Fekete Kápolna	>	6 14	4 55	8 17	8 31	>	Tenke	>	5 24	12 10	—	—
9 51	8 40	>	Sólyom	>	6 00	4 30	8 37	8 51	>	Rippa	>	5 07	11 33	—	—
10 00	8 49	>	Belényesörvényes	>	5 53	4 17	8 49	9 03	>	Mocsár-Gyanta	>	4 51	11 21	—	—
10 10	8 59	>	Borz	>	5 44	4 06	8 59	9 13	érk.	Hollód	ind.	4 40	11 09	—	—
10 22	8 59	>	Belényesujlak	>	5 34	3 56	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 36	9 11	>	Sonkolyos	>	5 25	3 44	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 50	9 23	>	Fenes	>	5 11	3 31	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 19	9 44	>	Belúyos	>	5 01	3 20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 30	9 54	>	Dragonysd	>	4 42	2 54	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 46	10 07	>	Szudrics	>	4 31	2 42	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12 00	10 18	>	Rieey	>	4 19	2 29	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12 19	10 34	>	Lunka-Rézbánya	>	4 08	2 13	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12 35	10 49	Erk.	Vaskóh-Barest	Ind.	3 53	2 00	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Vésztő—Kötegyán—Hollód.

Szombatság—Rogoz—Dobrest.

Tvsz.	Szv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Tvsz.	Vv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Vv.	Vv.
5 30	4 30	Ind.	Nagyvárad	Erk.	9 49	8 44	4 45	5 10	Ind.
5 42	4 41	>	Várad-Velence	>	9 38	8 33	5 07	5 28	>
5 57	4 56	>	Rontó	>	9 24	8 19	5 22	5 43	>
6 07	5 05	>	Félfürdő	>	9 17	8 07	5 36	5 52	>
6 24	5 21	>	Kardó	>	9 03	7 53	5 52	6 07	>
7 07	5 58	>	Nyárló	>	8 37	7 26	6 00	6 14	érk.
7 21	6 11	>	Magyargyepes	>	8 25	7 13	6 16	6 30	ind.
7 39	6 28	>	Tasádfő	>	8 09	6 56	6 20	6 34	>
7 55	6 43	>	Drágséke	>	7 55	6 42	6 48	7 02	>
8 14	7 03	>	Magyarséke	>	7 36	6 21	7 02	7 16	>
8 28	7 13	>	Dusedd	>	7 22	6 06	7 12	7 26	>
9 01	7 50	>	Szombatság-Rogoz	>	6 56	5 39	7 21	7 35	>
9 14	8 03	>	Hollód	>	6 46	5 28	7 39	7 53	>
9 29	8 18	>	Gyanta	>	6 23	5 04	7 52	8 06	>
9 37	8 26	>	Fekete Kápolna	>	6 14	4 55	8 17	8 31	>
9 51	8 40	>	Sólyom	>	6 00	4 30	8 37	8 51	>
10 00	8 49	>	Belényesörvényes	>	5 53	4 17	8 49	9 03	>
10 10	8 59	>	Borz	>	5 44	4 06	8 59	9 13	érk.
10 22	8 59	>	Belényesujlak	>	5 34	3 56	—	—	—
10 36	9 11	>	Sonkolyos	>	5 25	3 44	—	—	—
10 50	9 23	>	Fenes	>	5 11	3 31	—	—	—
11 19	9 44	>	Belúyos	>	5 01	3 20	—	—	—
11 30	9 54	>	Dragonysd	>	4 42	2 54	—	—	—
11 46	10 07	>	Szudrics	>	4 31	2 42	—	—	—
12 00	10 18	>	Rieey	>	4 19	2 29	—	—	—

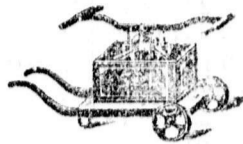

STERN JAKAB

első nagyváradai villanyerőaj berendezett réz és harang-öntődeje, épület, díszbádós és vízvezeték felszerelő.
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.
Városi és vidéki telefon 194.

Készít ércárut, géptelszereléseket, fém és sárgaréz, nyersöntvények, bárminemű csen-

gök, harangok, szivattyúk, fecskendők, víz- és gőz-vezetékekhez szükségeltető sárgaréz és fémmunkákat, mindennemű épület és díszműbádós munkákat, víz-vezetési berendezéseket. Saját találmányu és a m. kir. József-műegyetem által engedélyezett ACETYLEN fejlesztő készülékeimmel felszerelék városok, kastélyok, szállodák, vendéglők és magánlakásokat. Költségvetést bármely szakra díjmentesen eszközölök.

450—1908. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyváradai kir. törvényszékek 1908. évi 16683 számú végzése következtében vb. Guttmann Mózes ellen 1908. évi június hó 8—15-én foganatosított csődletározás alkalmával leltározott 1684 K 60 fillérre becsült kereskedelmi árucikkek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a margittai kir. járásbíró-ság 1908. évi V. 292—3. számú végzése folytán Széplakon vagyonbukott üzletében leendő megtartására 1908. évi augusztus hó 6-ik és követő napjának délelőtti 10 órája határidejéül kitűztetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felültoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Margittán, 1908. évi július hó 23. n.

Jóny,
kir. bír. végrehajtó

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kiváló egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját termései, kitűnő boraival, finom Dreher sörrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

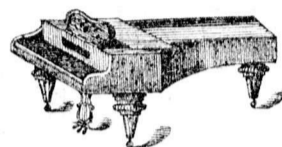
Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani igen finom hattyu, pehely, valamint elsőrendű hófehér fosztott libatollaimat. Már három koronától feljebb bocsájtom b. vevőim rendelkezésére. Zárda: nek, internátusoknak, nevelő-intézeteknek nagyobb vételnél 10 százalék engedményt adok.

Tömeges pártfogást kérve vagyok kiváló tisztelettel

KLEIN MÓR tollnagykereskedő
Nagyvárad, Baross-utca 11. szám.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű zenekedvelő közönséget, hogy a Szent János-utcai 1. sz. alatt levő raktáramban nagy választékban vannak

ZONGORÁK
és
PIANINOK

eladásra, hangversenyre, estélyekre ugy-szintén

havi bérletre igen olcsó árban számítva. — A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Özv. Mustó Jánosné.

Lakások

Pável-utca 27. szám alatt ujonnan épülő házban több lakás november elsejétől kibérelhető. A lakások fürdő-, elő- és cselédszobával és egyéb mellékhelyiségekkel vannak ellátva.

Bővebbet a házmesternél.

Miután üzletünket végeladás útján kiárusítjuk s Nagyváradról elköltözünk, ez uton mondunk köszönetet minden tisztelt vevőinknek, kikkel a végeladás tartama alatt nem lesz szerencsénk találkozni s kérjük, miszerint jóindulatát részünkre továbbra is fentartani méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

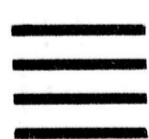
Kovács L. és Társa.

U. i.

A hatóságilag engedélyezett

végeladás

csak néhány hétig tart és a megmaradt
árak egy tömegben lesznek eladva.

Üzlethelyiség kiadó. — Berendezés eladó.

Kovács L. és Társa.